

— Οἱ καλοὶ ἄνθρωποι ! Πόσον εἶναι εὖθυμοι καὶ φαιδροί! Εἶναι τῷ ὄντι χαρμόσυνον νὰ τοὺς ἀκούῃ τις !

Περὶ δὲ τοῦ κ. Μελά θὰ μοὶ ἀρκέσῃ ν' ἀπομνημονεύσω, ὅτι, κατὰ τὸν πλοῦν ἡμῶν ὀπίσω εἰς Ἀθήνας, ἡ θάλασσα ἦν τεταραγμένη, ὥς ἐπίσης καὶ ἐν τῷ διηγήματι. Ἐπειδὴ δὲ ἐγόγγιζεν ἡ κ. Μελά εἰς τὸν παρακείμενόν μοι κοιτῶνα, ἤκουσα τὸν κ. Μελά, ὅστις εἰς τὸν ἀπέναντι ἐκοιμᾶτο, νὰ τῇ ἀποτείνῃ τὸ ἐπόμενον αὐτοσχεδίασμα,

«Μήπως ὅλα ἡμποροῦν
νὰ πηγαίνουν κατὰ ροῦν,
Τερψιχόρη μου φίλιότη ;
Θὰ στραβώσῃ δὰ καὶ κάτι,
γιὰ νὰ μὴ μᾶς πιάνῃ μάτι».

Μεταβολὴ Ὑπουργείου.

Ἡ ἀνάγκη, τέλος, τῆς ἀλλαγῆς ὑπουργείου ἐγένετο καταφανής, ὥστε καὶ αὐτοῦ τοῦ Βασιλέως οἱ δισταγμοὶ ἐνικήθησαν. Τὸ ὑπουργεῖον παρητήθη τὴν 24ην Ἀπριλίου, καὶ αἱ Βουλαι ἀνεβλήθησαν ἐπὶ δέκα ἡμέρας. Μετὰ τὸν Τρικούπην (τὸν γέροντα), ὅστις ἠρνήθη, καὶ τὸν Βούλγαρην, ὅστις, οὐχὶ μόνον τὴν διάλυσιν ἀπῆτει, ἀλλ' ἤδη ὠμύλει περὶ ἐθνοσυνελεύσεως; καὶ ἀφ' οὗ λόγος ἐγένετο περὶ Ψύλλα καὶ ἄλλων, ἐκάλεσε τέλος ὁ Βασιλεὺς τὸν Κανάρη. Ἀλλὰ καὶ ὁ Κανάρης, ὅστις εἶχεν ἡρωϊκὴν μὲν τὴν καρδίαν, οὐχὶ δὲ καὶ οἷαν αἱ περιστάσεις ἀπῆτουν ὀξεῖαν τὴν κρίσιν περὶ ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων, συνυπουργοὺς του ἐζήτησε τὸν Παναγιώτην Σοῦτσον καὶ τὸν Μιχαὴλ Σχινᾶν, ἐπέμεινε δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τῆς Βουλῆς τὴν διάλυσιν, ὥστε καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀποστὰς ὁ Βασιλεὺς, ἀπετάθη πρὸς τὸν Διομήδην Κυριακόν.

Καίτοι οὐδόλως θεωρῶν τοῦτον κατάλληλον διὰ τὰς περιστάσεις, ἀλλὰ γνωρίζων καὶ ἐκτιμῶν τὸν ἔντιμον χαρακτῆρα καὶ τὸν πατριωτισμὸν του, βλέπων δὲ τὸν κορυφούμενον κοινὸν ἐρεθισμόν, καὶ φρονῶν, ὅτι πρὸ πάντων ἔπρεπε νὰ ἐξέλθῃ ὁ Βασιλεὺς

τῆς δεινῆς θέσεως, εἰς ἣν εἶχε περιέλθει, ν' ἀποσοβηθῇ δ' ἡ ἀπειλουμένη ἀναρχία, καὶ ν' ἀρχίσῃ λειτουργοῦσα τακτικὴ κυβέρνησις, ἣτις νὰ χρησιμεύσῃ, ὥς γέφυρα, εἰς κατάστασιν κρείττονα, ἐπορεύθῃ πρὸς τὸν κ. Διομήδην, εἰ καὶ ὀλίγον αὐτὸν ἐγνώριζον, καί, εὐρὼν καὶ αὐτὸν ἀποκρούοντα τὸν διορισμόν, μετεχειρίσθην πάντα τὰ δυνατὰ ἐπιχειρήματα, ἵνα τὸν μεταπείσω. Τῷ εἶπον ὅτι οἱ καιροὶ εἰσὶ τῷ ὄντι δυσχερεῖς καὶ ἐπικίνδυνοι· ἀλλ' ὅτι εἰς τοιούτους καιροὺς μάλιστα πρέπει ν' ἀποδύηται ὁ πατριωτισμός, καὶ ὅτι ὁ ἀναλαμβάνων τὸ πηδάλιον ἐν μέσῳ τῆς τρικυμίας, ἐκτίθεται μὲν εἰς τὸ νὰ καταποντισθῇ καὶ αὐτός, ἀλλ' ἐκτελεῖ τὸ ὑπέρτατον καθῆκον, προσπαθὼν νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα. Κατ' ἐμὲ, προσέθηκα, καὶ ὁ Τρικούπης καὶ ὁ Βούλγαρης κακῶς καὶ ἀντιπατριωτικῶς ἔπραξαν, ἀρνηθέντες νὰ βοηθήσωσι τὸν Βασιλέα εἰς τὸ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τάξιν, καὶ ἡ ἀπαίτησις τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς ἀποδεικνύει μέριμναν ὑπὲρ ἑαυτῶν μᾶλλον καὶ τῆς στερεώσεως τῆς ἐξουσίας των, ἢ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Ἀλλὰ καὶ παρὰ τῷ κ. Διομήδῃ ἐνανάγησαν αἱ προσπάθειάι μου, ὥς καὶ παρὰ τῷ κ. Βούλγαρη, καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐβιάσθη, πρὸς ὥραν καὶ νὰ διατηρήσῃ τὸ ὑπουργεῖόν του.

Μετὰ τῶν πολιτικῶν δ' ἐχώρουν καὶ αἱ ἄλλαι ἐργασίαι ἐκ παραλλήλου. Μία ἐκ τῶν ἐπιβαλλομένων μοι, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἦν ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν δίκην τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐδικάζετο ὁ πρῶτος Βουτσιναῖος διαγωνισμός, καὶ δικασταὶ ἦσαν οἱ κ. κ. Ἀσώπιος, Κ. Παππαρῶρηγόπουλος, Κουμανούδης καὶ ἐγώ, ὅστις καί, ὥς εἰσηγητής, ἀνέγνων κατὰ τὴν 28 Μαΐου, ἑορτὴν τῆς Ἀγίας Τριάδος, ἣν συνέταξα ἐκθεσιν εἰς ἐπῆκοον πολυπληθεστάτου ἀκροατηρίου. Ἦσαν δὲ ἑνδεκα οἱ διαγωνισθέντες, ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν τρεῖς ἐφάνησαν ἔγκριτοι, καὶ τὸ ἄθλον ἔλαβεν ὁ «Σωκράτης καὶ Ἀριστοφάνης» τοῦ Ἀλεξάνδρου Βυζαντίου, ποιητοῦ, ὅστις ἀγνώμων κατόπιν ἐδείχθη πρὸς τὰς Μούσας, ἀποσκιρτήσας ἀπ' αὐτῶν, ἀφ' οὗ τόσον δαψιλῶς τὸν ἐπροίκισαν. Δὲν ἤργησα δὲ νὰ λάβω τὴν ἀμοιβὴν τῶν κόπων μου, ὑβριζόμενος δημοσίᾳ, καὶ ιδίως ὑφ' ἑνὸς τῶν συναδέλφων μου (τοῦ Ὀρφανίδου), διαδίδοντος ὅτι ἐν γνώσει ἀντήμειψα

(τοῦλάχιστον ἂν ἔλεγεν *ἀντιμείψαμεν*, ἀφ' οὗ ἡμεθα τέσσαρες εἰς τὴν ἐπιτροπὴν) τὸν ἀτομικὸν φίλον καὶ σύνοικόν μου Ἀλέξανδρον Βυζάντιον. Ἐν ὅμως ἐλησμόνει ἢ δὲν ἤξευρεν, ὅτι εἰς τῶν μὴ βραβευθέντων ἦν ὁ υἱός μου Κλέων, γράψας τὴν συλλογὴν, ἣτις ἐπεγράφετο «Περίλυπος ἡ ψυχὴ μου μέχρι θανάτου», καὶ ἣτις δικαιοτάτα θὰ ἐπρώτευσεν, ἂν δὲν ὑπῆρχε τοῦ Βυζαντίου τὸ ποίημα.

Ὑπουργεῖον Κολοκοτρώνη.

Μεγάλοι ἦσαν οἱ δισταγμοὶ καὶ πολλὴ ἡ ἀδημονία τοῦ Βασιλέως. Τὴν 10 Μαΐου παρουσιάσθη εἰς τὴν Α. Μ., ὅστις μ' ἐκράτησεν ὑπὲρ τὴν ὥραν, καὶ κατὰ πάντων μοὶ παρεπονέθη, καὶ μοὶ προσέθηκεν, ὅτι τὸ σύνταγμα, ὡς ἔχει, δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ, δι' ὃ ὅτι ἐμελέτα ν' ἀναχωρήσῃ τὸ προσεχὲς ἔτος καὶ ν' ἀπαιτήσῃ μακρόθεν τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ· δηλαδὴ ἐσκέπτετο τότε, ὅτε δὲν ἦτο πλέον καιρός, ὅτι οἱ σύμβουλοί του ἔπρεπε νὰ σκεφθῶσι πρὶν τὸν φέρωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ λίαν δυσηρεστημένος κατὰ τῆς διαγωγῆς τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, εἶπεν ἀναγκαίαν τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ.

Μετά τινων δ' ἔτι ἡμερῶν δισταγμούς, ἔλαβε τέλος ἐν μέτρον περὶ ὑπουργείου, τὸ χεῖριστον τῶν ὅσων νὰ λάβῃ ἐδύνατο. Τῇ 26 Μαΐου, ζητήσας καὶ λαβὼν τὴν παραίτησιν τοῦ ὑπουργείου Μιαούλη, ἐκάλεσεν εἰς τὴν πρωθυπουργίαν τὸν πρῶτον τῶν ὑπασπιστῶν του, τὸν Γενναῖον Κολοκοτρώνην. Τοῦτο ἤκουσα ἐγὼ μετὰ λύπης καὶ φόβου. Τὴν αὐτὴν δ' ἐσπέραν ἀπήντησα καθ' ὁδὸν τὸν Γερουσιαστὴν κ. Χατσίσκον, ὅστις μοὶ ἐπεκύρωσε τὴν φήμην, προσθεὶς ὅτι αὐτὸς μ' ἐπρότεινεν, ὡς Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀλλ' ὁ κ. Κολοκοτρώνης ἠθέλησε τὸν κ. Ν. Δραγούμην, μεθ' οὗ ἐσχάτως εἶχε συναντηθῇ καὶ συνεννοηθῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Εἰς ταῦτα δὲ τῷ ἀπήντησα ὅτι τὸν εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἀγαθὴν πρόθεσίν του, ἀλλ' ὅτι, ἂν ἐκαλούμην εἰς τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον, δὲν θὰ ἐδεχόμην, ὡς φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ δεχθῇ οὐδ'